

Dosarul nr. 3ra-66/22
2-20089579-01-3ra-12012022

Prima instanță: Judecătoria Anenii Noi sediul central (jud. M. Chiperi)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Bostan, V. Negru, G. Dașchevici)

ÎNCHEIERE

4 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Oficiul Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată a Oficiului Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat împotriva Primarului or. Anenii Noi cu privire la contestarea actului administrativ

împotriva deciziei din 21 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Oficiul Teritorial al Cancelariei de Stat și menținută hotărârea din 8 aprilie 2021 a Judecătoriei Anenii Noi sediul central, prin care a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată

constată:

La 8 octombrie 2020, Oficiul Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primarului or. Anenii Noi cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a indicat că la 10 iulie 2020, Primarul or. Anenii Noi a emis Dispoziția nr. 95 „Cu privire la demontarea panoului publicitar din or. Anenii Noi str. Chișinăului nr. 11”.

A relatat că urmare a exercitării controlului actului indicat, au fost constatate abateri de la prevederile legislației în vigoare și Primarului or. Anenii Noi i-a fost înaintată notificarea nr. 1304/OT₃-532 din 17 septembrie 2020, prin care s-a solicitat examinarea notificării în vederea întreprinderii măsurilor privind reexaminarea și abrogarea Dispoziției nr. 95 din 10 iulie 2020 „Cu privire la demontarea panoului publicitar din or. Anenii Noi str. Chișinăului nr. 11”.

În temeiul actelor prezentate suplimentar la petiția depusă (contract de arendă din 1 iunie 2020, încheiat între Maria Russchih și Valeriu Vieru), a

constatat amplasarea unui panou publicitar pe construcție proprietate privată, în acest caz fiind necesară coordonarea amplasării panoului publicitar cu organele teritoriale de arhitectură, și nu autorizare specială.

Astfel, având în vedere cele expuse și prin prisma art. 16 din Legea nr. 1227 din 27 iunie 1997 cu privire la publicitate, a susținut că emiterea Dispoziției nr. 95 din 10 iulie 2020 de către Primarul or. Anenii Noi a avut loc contrar prevederilor legale.

A evidențiat că la 22 septembrie 2020, prin Dispoziția nr. 123, Primarul Alexandr Mațarin a examinat și respins notificarea Oficiului Teritorial Căușeni nr. 1304/OT₃-532 din 17 septembrie 2020.

Și-a întemeiat pretențiile în baza art. 69 din Legea nr. 436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, art. 189, 196 alin. (1), 206 alin. (1) lit. e), 211, 212 Cod administrativ, art. 166, 167, 192 alin. (2), 277, 278 CPC.

A solicitat admiterea acțiunii și anularea Dispoziția Primarului or. Anenii Noi nr. 95 din 10 iulie 2020 „Cu privire la demontarea panoului publicitar din or. Anenii Noi str. Chișinăului nr. 11”.

Prin încheierea din 19 martie 2021 a Judecătoriei Anenii Noi sediul central, a fost atras în proces în calitate de persoană terță Valeriu Vieru.

Prin hotărârea din 8 aprilie 2021 a Judecătoriei Anenii Noi sediul central, a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

Prin decizia din 21 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Oficiul Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat și menținută hotărârea din 8 aprilie 2021 a Judecătoriei Anenii Noi sediul central.

Întru argumentarea soluțiilor adoptate, instanțele de judecată ierarhic inferioare au reținut că potrivit extrasului din Registrul Bunurilor Imobile din 9 noiembrie 2020, proprietar al bunului imobil cu nr. cadastral XXXXX și cu cota-parte de 1.0 este orașul Anenii Noi r-nul Anenii Noi, iar Maria Russchih figurează doar în calitate de titular a unei cote de teren cu numărul cadastral XXXXX împreună cu alte persoane, dar nu și asupra imobilului.

Prin urmare, au constatat instanțele că Primarul or. Anenii Noi în mod întemeiat a dispus demontarea panoului publicitar din or. Anenii Noi str. Chișinăului nr. 11, or, acesta a fost montat contrar prevederilor legale.

Totodată, instanțele inferioare au relevat că în speță, nu este vorba că panoul în cauză urma a fi amplasat cu vreun acord suplimentar al autorității publice locale, ci faptul că în prezenta situație, Primarul or. Anenii Noi a emis o dispoziție prin care s-a curmat o tulburare inadmisibilă a dreptului de proprietate a orașului Anenii Noi asupra construcției cu nr. cadastral XXXXX.

La fel, instanțele de judecată au ținut să sublinieze că chiar și în eventualitatea faptului că bunul imobil cu nr. cadastral XXXXX ar fi proprietatea privată a unei persoane fizice, amplasarea panoului publicitar în cauză urma a fi coordonată cu arhitectul-șef al orașului Anenii Noi, fapt care nu a fost realizat, ceea ce ar fi permis și în această ipoteză emiterea de către Primarul or. Anenii

Noi a unei dispoziții de demontare a panoului publicitar în contextul în care amplasarea acestui nu a fost coordonată cu „organele teritoriale de arhitectură”.

La 28 decembrie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Oficiul Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat a depus recurs împotriva deciziei din 21 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia și casarea integrală a deciziei instanței de apel.

În susținerea recursului a invocat că decizia contestată este una eronată și pasibilă de a fi casată, deoarece instanța de judecată, cu toate că este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți, a adoptat o soluție finală ilegală.

A menționat că urmare a exercitării controlului actului administrativ nr. 95 din 10 iulie 2020 „Cu privire la demontarea panoului publicitar din or. Anenii Noi str. Chișinăului 11”, au fost constatate abateri de la prevederile legislației în vigoare, fiind ulterior înaintată notificarea nr. 1304/OT₃-532 din 17 septembrie 2020, prin care s-a solicitat examinarea notificării în vederea întreprinderii măsurilor privind reexaminarea și abrogarea Dispoziției nr. 95 din 10 iulie 2020.

A subliniat că instanțele de judecată, neavând dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, s-au expus asupra legalității contractului de locațiune din 1 iunie 2020, încheiat între Maria Russchih și Valeriu Vieru, constatând nulitatea acestuia, astfel neținând cont de faptul că contractul nu este obiect al litigiului în cauză.

Așadar, instanța de apel, având la bază practica primei instanțe, a interpretat unilateral cauza fără aprecierea circumstanțelor cauzei și corelarea acestuia cadrului legal.

Or, prin calificarea acțiunilor administrației publice locale ca fiind legale, se încalcă drepturile fundamentale ale subiecților vizați, cum ar fi recunoașterea inviolabilității proprietății, a libertății contractuale și dreptul la proprietate.

A mai comunicat că chiar și în cazul deținerii a cotei-părți de 1.0 din bunul imobil cu nr. cadastral XXXXX, administrația publică locală nu poate acționa abuziv fără respectarea drepturilor celorlalți proprietari ai bunului imobil.

La 25 ianuarie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Primarului or. Anenii Noi și Valeriu Vieru copia cererii de recurs depuse de Oficiul Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat, fiindu-le explicat dreptul de a depune referință asupra recursului declarat, fiind recepționată de către Primarul or. Anenii Noi și Valeriu Vieru la 31 ianuarie 2022, potrivit avizelor de recepție (f. d. 131, 132).

Până la data examinării admisibilității recursului, Primarul or. Anenii Noi și Valeriu Vieru nu au făcut uz de dreptul de a depune referință.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Potrivit art. 245 alin. (1) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

În speță, se constată că dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat de 21 septembrie 2021, însă la materialele lipsesc date care ar confirma că dispozitivul deciziei instanței de apel a fost notificat recurentului.

Decizia motivată din 21 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată recurentului Oficiului Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat la data de 21 decembrie 2021, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la actele cauzei (f. d. 126).

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că Oficiul Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 28 decembrie 2021, în termenul legal.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Oficiul Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu

doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) Cod administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Oficiul Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat.

În conformitate cu art. 230 și 246 Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Oficiul Teritorial Căușeni al Cancelariei de Stat se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu